

Stínová kinematografie: mytologie australského gotického filmu 70. let

Diplomová práce Jitky Kotrlové, zaměřená na australskou kinematografii v sedmé dekádě minulého století, si časovým vymezením nijak neusnadňuje zadaný úkol. Toto obsažné období ve vývoji australské filmové kultury se vztahuje k závažnému procesu národního sebeuvědomění. Bylo proto nezbytné nastínit poměrně širokou geografickou, historickou a sociálně politickou platformu tohoto kontinentu. Teprve na této kontextuální bázi mohla autorka vybudovat strukturu a metodologii pro uchopení tematického jádra své práce a odvodit koncept, který jí umožnil do něj proniknout.

Nejprve názorně zpřehlednila celkový profil kinematografie, její filmový průmysl, produkční i uměleckou sféru, a poté exponovala konkrétní reprezentaci tvůrců a jejich tvorbu. Tehdejší stav společnosti, označovaný jako postkoloniální, konkretizuje z tohoto aspektu i na filmové reflexi. V pokusu o charakteristiku národní identity a mentality se odvolává na speciální mytologii, z níž se vyvinula takzvaná australská literární gotika s neodmyslitelným vlivem britského gotického románu. J. Kotrlová si z tohoto sekundárního zdroje, v ovlivnění a inspiraci četnými prameny, odvodila i metodické „nástroje“. Stanovení tří základních mýtů (pocit izolace, mýtus agrese a setkání s Druhým) jí posloužilo v aplikaci k hloubkovému náhledu do filmové narace, dějů i žánrů, které uvedla do souvislostí s dobovou kulturologií a environmentální realitou (fenomén města a přírody ad.).

Mám-li vyjádřit celkové hodnocení, musím přiznat svoji nedostatečnou kompetenci v tomto teritoriu, australským filmem jsem se nikdy nezabývala, nemohu tedy podat adekvátní expertízu zpracované látky. Mohu však zhodnotit autorský přístup, jeho pozitiva a ocenit zaujetí a imponující znalosti diplomandky, která se v daném tematickém poli suverénně orientuje. Kvalitou této práce je v první řadě zvolená metoda a schopnost jejího praktického využití. Kotrlová se netají tím, že své teorie opírá o celou řadu autorů publikací primárního i sekundárního typu. Tudíž i závěry, k nimž analýzami dospěla, ověřuje a potvrzuje v četných odkazech. Přesto se nejedná o kompilaci, která by jen pasivně reprodukovala převzaté informace z nastudovaných materiálů. Z doložené bibliografie v obdivuhodném rozsahu, navíc vesměs vydané anglicky, inteligentně vytěžila podstatná fakta i myšlenkové návody. K tomu jen dodávám, že citačních odkazů je v textu možná přespříliš a ztěžují plynulost četby. V samostatných interpretačních pasážích vycházejících z uvedených mytických klíčů postihuje autorka zdařile povahu filmů a daří se jí v celé šíři syntetizovat a definovat pojem gotického filmu. Vynaložené úsilí Jitky Kotrlové je cenné i proto, že zpřístupňuje specifický obraz určité vývojové fáze pro nás odlehlé australské kinematografie.

Práce má poněkud nevyváženou pisatelskou úroveň, občas jsem se potýkala s ne zcela srozumitelnými nebo překomplikovanými formulacemi v teoretickém vyjadřování. Zásadnější výhrady však neshledávám.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci velmi dobře.